هەڵبەست

سەرفەراز نەقشبەندی
هەرێ خالۆ

د. محەمەدعەلی یاسین
١٠٠ هایکو

کەمال ڕەمەزان ئاکرەیی
سێ تابلۆ

دیلان شەوقی
ژ بەر تە

کۆڤان خانکی
دەنگێ پەلگێن داران

زەکەریا حەمید ئاکرەیی
هایکۆ

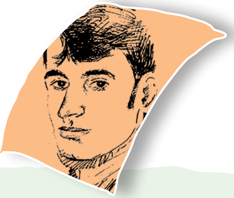

مەسعوود خەلەف
وەکی نها تو دبە شەڤ

ئازاد مستەفا
عەشق

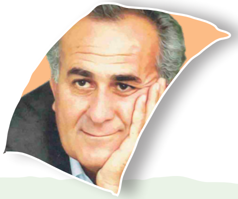

کەریم دەشتی
شەرابی سپیی شیعر

د. سەگڤان عبدالرحمن کێستەیی
رۆمەتا کوردا

سیامەند هاریکی
سۆرگول

قەهرەمان عەبدوللا حەمید بەرواری
نامەیەک بۆ گولیێن پرچا تە

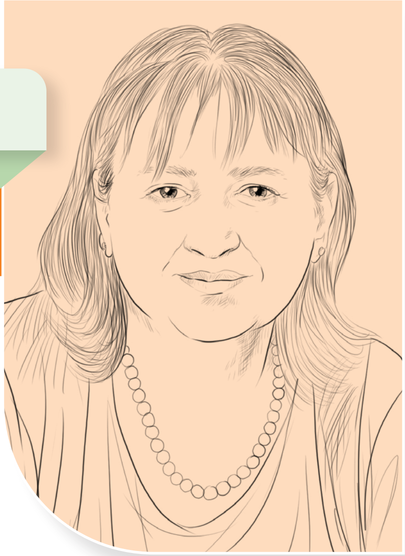

سەرفەراز نەقشبەندی*/ دهۆک

هەرێ خالۆ

هەرێ خالو...

پشتی کومتا ئەز بناڤکریم

هەلهەلوکا تبلێن دلی، خەناکرین

کانیبوتکێ کەزییێن من درێژکرین

شێخێ شەیدا

(مەتین) ڕمن خەلاتکری

تازە نهو، هەبوو.. نەبوو

چ ژمشەختیێ پتر نەبوو

***

هەرێ خالۆ...

ژنوی دبێژیە من

ب خەمەکا نوی هزرێ کلدە

ئەوا مەگۆتی و دلسۆتی

بکە پاری ئێدی هندە

مە نەدزانی نێرگز نە بهارە

هەلهەلوک ژی نە چ دارە

***

هەرێ خالۆ...

ئەو رەزکێ سیڤا

مێوکا تری

کەپروکا د ناڤ دا وێرانکری

لەیلانا ڕۆژا هەڤ ڕۆژ شینکری و پێوانکری

بەیارە چرچرکا جهێ خۆ یێ لێکری

***

هەرێ خالۆ...

من درەنگ زانی

کەکێ (کریڤ) یێ ژکەزیێن خۆ مشەختبووی

سەرۆکانیا سەرەڤانا گوندی یا شێلیبووی

تاما ئاڤا وێ یا شەڤیبووی

کەلوتکا کوڕێ بای یا دو کەربووی

هەفسارێ هەسپێ ڕەش یێ دو چەقبووی

لەڤەنێ دودکا شڤانی یێ تێر دەرزبووی

مینا خەمێن خالۆی و هزرا رەبەنا من

یێن مشەختبووین

***

هەرێ خالۆ...

ژنوی دبێژنە من

خانکێ نانێ گولستنانێ

دارلاندکا سینەم خانێ

شاهگۆتن و شیرەتێن خانێ

لولدان و هاڤێتنە کوچکی

***

هەرێ خالۆ...

تو خودێ کەی

گری و زێمارێ چاڤ لمن نەکەی

نڤشتوکا بەرسینگێ لاوان، حەیرانۆکێن ناڤ دلێ

کەزی زەران، ڤەگێڕانێن هزرا کالان

هیڤیا گورگینە

لێ سەروچاڤ پێ دبشکوڕن

دل پێ ئاڤزدبن

رح ڤەگێڕن بۆ مرییێن بەری

حەفت هزار سالان

١٩٨٧

* **سەرفەراز نەقشبەندی**، ژ مالباتەکا بەرنیاس و ڕەوشەنبیر و کوردپەروەر بوویە. کچا نڤیسەرێ بەرنیاس (**عەلی نەقشبەندی**) بوو. ژدایکبوویا سالا ١٩٥٢ ل بازێڕۆکێ بامەڕنێ. قووناغا سەرەتایی ل بامەڕنێ خواندییە و ناڤنجی ل هەولێرێ و ئامادەیی ل بەغدا و زانکۆ (**کارگێڕی و ئابووری**) ل سلێمانیێ. ڕێکەفتی ٢٠٢٣/٢/٩ ل (بەرلینێ) چوویە بەر دلۆڤانیا خودێ و ل مەزارێ باب و پاپیران ل بامەڕنی هاتە ڤەشارتن.

سەرفەراز، ژ وان ئەدیب و نڤیسەران بوویە یێن تێکستێن ئەدەبی ب ڕەنگێ نازکیا هەلبەستێ دنڤیسی. کۆڤانا هەرە مەزن ل نک نڤیسەرا ناڤبری، پارچەکرنا وەلاتێ کوردان و پشتدانا مافێ کوردان بوو. کەسایەتیا **سەرفەرازێ** وەکو ژ نڤیسینێن وێ دیار دبیت، خەما سەربەستیا گەل و وەلاتێ وێ، هزر و دلێ وێ خەمگین کربوون.

سەرفەراز، نە ب تەنێ پەخشان و هەلبەست و چیرۆکنڤیس بوو، بەلکو، د بیاڤێ ڕۆژنامەگەرییێ دا ژی، ڕۆلەکێ بەرچاڤ هەبوو و وەکو سەرنڤیسەر ئێکەم ژنا کورد دهێتە هژمارتن کو بۆ چەندین جاران بەرپرسیارەتییا دەرکەفتنا ڕۆژنامە و کۆڤارێن کوردی کری.

بزاڤا ڕۆژنامەگەری:

١٩٧٢- ئێکەم نڤیسینا ڕۆژنامەگەری د ڕۆژنامەیا (**التاخی**) بەلاڤکریە.

١٩٨٦- ئەنداما دەستەکا نڤیسینێ بوویە ل گۆڤارا (**کاروان**).

١٩٩٢- خودانا ئیمتیاز و سەرنڤیسەرا ڕۆژنامەیا (**وەلات**).

٢٠٠٣- ئەنداما دەستەکا نڤیسەڤانێن ڕۆژنامەیا (**کوردستان ئەمرو**).

٢٠٠٦- سەرنڤیسەرا ڕۆژنامەیا (**کوردستان راپورت**).

بزاڤا ئەدەبی: ئێکەم چیرۆکنڤیسا ژنە ل دەڤەرا ل دەڤەرا بەهدینان.

- ئەنداما (**PEN Club**) کورد بوویە و بۆ خولەکێ بەرپرسیارەتیا وێ وەرگرتی یە.
- ١٩٩٥ ڕۆمانا (**لغم في الاحشاء**).
- (**اللعنة**) کۆمەکا چیرۆکان ب زمانێ عەرەبی.
- ١٩٨٧ (**ئەز هەبووم و تو نە**). کۆمەکا چیرۆکان.
- (**سمات المرأه الكوردية فى الادب الشعبي**). لێکۆلین.
- (**دلینی**) کۆمەکا حەیرانۆکان.
- (**أدب الاطفال في التراث الشعبي الكوردي**)، لێکۆلین.
- (**رحيل نوح**)، هەلبەست ب زمانێ عەرەبی.
- (**وليمة الفطر**)، کۆمەکا چیرۆکان.

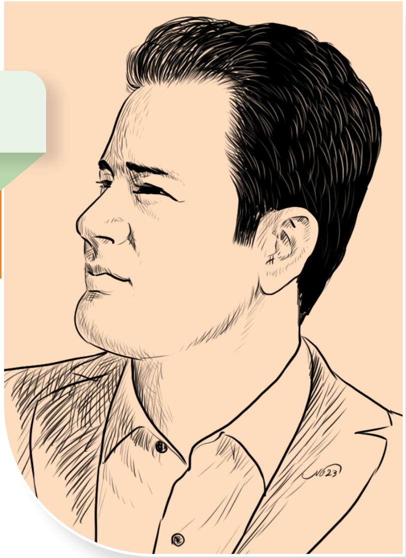

د. محەمەدعەلی یاسین/ دهۆک

١٠٠ هایکو

٣ - ٥

٤١

برین ساڕێژ نابن،
هندی بشدینی،
دەرسووکا خۆ.

٤٢

دونیا نابیتە یا بەرێ،
ژیریەکا دەستکردە،
و پەرێ وەکو بەرێ.

٤٣

کەس ناکەت،
هەڤالینیا گۆلەکا تێهنی،
ل بن بارانێ.

٤٤

دونیا کورتە،
دەستێن ئەسمانی:
ناگەهنە دەردێن ئەردی.

٤٥

ژ دەنگێ تە ڤالەیە،
ئەڤ جیهانا تژی،
بێدەنگیا تە دهەوارینم.

٤٦

جاردی دیتنا دونیایێ،
ل ڤێ بێ تە مانێ،
قەت نەڤەکرنا چاڤانە.

٤٧

ئێمناهیا دەرگەهێن گرتی،
مالا دلی دپارێزن،
نەخۆ ئەز پێژنێن تە دناسم.

٤٨

بۆ راگرتنا ئاشتیێ:
من چەند ماچەک هەنە،
کی دێ بیتە قوربانی؟

٤٩

باوەرییێن من یێن مرین،
دیتنێن من ژی...
دێ ل حەوشا مال ڤەشێرم.

٥٠

ئێڤارییێن ئادارێ،
من سار دبیت،
من ب بیرهاتنان بنخێڤە.

٥١

ڤێرە کوفرستانە،
هندەک بێ-خودا،
خودا-ناسی دکوژن.

٥٢

گەرما نە یا شعرایە،
پەیڤ ب خۆ ئاگرن،
جەستەیێ بیابانێ هشکە.

٥٣

دەستێن من یێن دگرییێن،
ژ نەگڤاشتنا دەستێن مرۆڤان،
د سینگێ مندا وەلاتەک یێ مری.

٥٤

سبە دێ سلاڤێ سبێ کەم،
سەرێ شەڤێ ساخ بیت،
سلاڤ ل سیتافکا سارا ژیاندنێ.

٥٥

گەرمایە و شعر جەهنەمە،
دۆزەخا دەردێن مرۆڤان،
ل سەر ناڤێ من تاپۆیە.

٥٦

هێشتا گۆهارکێن تە پاییزن،
ستۆڤانێ تە بوهار،
کەزییێن تە کیژان شەڤن؟

٥٧

زارۆیەک د سینگێ من دا،
چاڤەک د دلێ من دا،
دونیایا من رەنگورەنگە.

٥٨

ل پشت چاڤێن وێ،
جیهانەکا بەرینە،
ئوقیانۆس داگیرکارن.

٥٩

دونیا ڤالە ژ دەنگێ تە،
کەرەمکە مێهڤان بە،
ب جامەکێ بێدەنگیێ.

٦٠

ل کیڤە ل تە بگەرییێم؟
پێژنێن تە نینن،
ئێدی د شعرێدا ژی، ناژی.

کەمال ڕەمەزان ئاکرەیی/ ئاکرێ

سێ تابلۆ

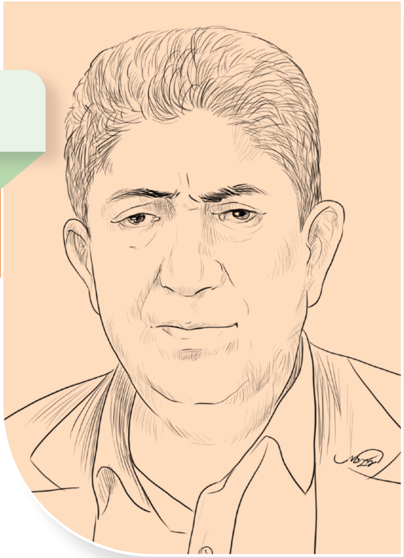

(١)

ل بوهاران

چاڤێن من

حەز

ژ دیتنا پەلاتینکان دکر

دلێ من دڤیا

پتر پەلاتینکان بناسیت

ڤیانا خۆ

ل گەل وان ب نیڤی دکر

هین دزانن

پەلاتینکێن ئاواز سپی

گەلەک حەز

ژ هەستا

مە مرۆڤان نەدکر

(٢)

ژ درازەک دویر هات

هێش خوها ئەڤینێ

ب هزرێن وی ڤە بوو

ب ییک دەنگ

گۆتە سەردەمێ خۆ

من ولاتێ خۆ هەبوو

بۆچی کەس د هانا من نەهات.

(٣)

زیندان .. زیندان

دۆزەخا مشت دیوار

دەنگێ بای

ناهێت بهیستن

مرۆڤ بهێسانی

دهێن کوشتن

زیندان .. زیندان

دیلان شەوقی/ ڕۆژئاڤا

ژ بەر تە

ژ بەر تە
ئەزێ ب چۆلێ کەڤم
ئەزێ بەرێ خوەبدم تە.
تو تایا سار و گەرمی
ئەز د کەنێ تە وەر بووم.
دەنگێ تە،
وەک پێلێ دەریا
هەدانا من
پەرچە کر.
و هش د گۆڤەندا تە ڕە
خەمگێرە.
و چاڤێن تە
ئەڤ چاڤێن زێڕ
بێ گومان وێ ڕۆکێ
سەرێ من بخون

کۆڤان خانکی/ خانکێ

دەنگێ پەلگێن داران (عیشقەکا ئەزەلی و ئەبەدی)

من و دەنگێ پەلگێن داران،
عیشقەك ئەبەدی و ئەزەلی هەیە،
هەژیانا پەلگان..
هەژیانا هەستێن منە،
هەژیانا پەلگان..
هەژیانا عەمرێ منە،
هەکو پەلگێن داران د هەژن؛
من دبن سەردەمێ نەفەر تیتی،
من دبن بن گوهێ نەبی هۆل،
من دبن سەر تەختێ مەلیکەت زەنۆبیا،
گەلی چیچکان..
وەرن دادن سەر پەرێ من،
گەلی بلبلان..
وەرن دادن بەر دلێ من،
گەلی پەلاتینکان..
وەرن دادن سەر ڕوویێ من،
ئەز و دار، روحەکن، د رەنگینن،
حەز دکم ببم باران،
ل سەر ڕوویێن وێ یێن سار،

دلۆپ

دلۆپ

د

ل

ۆ

پ

د عەردیدا بچم خوار،

خ

و

ا

ر

ئەز ژ ڕوح حەز ژ تە دکەم و

حەز ژ داران دکم،

چونکی وەکی منن،

نیڤەکا وان دیارە، نیڤەك ڤەشارتییە،

ئەم جوانییێ د بەخشن،

لێ سەرێ مەیێ د ئاخێدا!

ل بەر سیبەرا مە د ڕوونن خوار و

ژ هناڤین مە دخون،

بەرا ژی د مە وەر دکەن!

خوە ئەم هشك ژی بن،

مە دکەن رەژوو،

لسەر هەستیکێن مە قەهوێ ڤەدخۆن،

مە دکەن کۆمەکا ئاخ،

ئـ ا خ..

ل بەر بایی دفرن،

هێژ ژی؛

ل سەر هەستێن مە دزڤرن،

ئەڤە ئەز بوومە باران،

هاتم کەتم بەر لنگێن تە،

دێ حەلمە دناڤ ڕەهێن تەدا و

جارەکا دی د وان رەهانرا ئەڤراز بم، ئەڤراز،

دەربازی ناڤ چق و تایێن تە بم،

بەمە ڕوح، بەمە هەڵم و

د پەلگێن تەرا دەرکەڤم،

بفڕم بەرپەرێ ئاسمانان، ناڤ ستێرکان، همبەر ڕۆژێ،

دێ ل شوونا بارانێ،

پەیڤێن هەلبەستان ب گولاڤ ڕەشینم..

ئەرێ، پەیڤێن هەلبەستان ب گولاڤ ڕەشینم..

ژیان د مەدایە،

ئەمما ئەم شەرمینن،

خەمگینن،

عەمرێ مە کورتە،

مرۆڤ مە دئێشینن،

لێ دیسا ژی چ نینە،

دبن عەردیدا،

ڕەهێن مە کوور چووینە،

خۆ ل ئێك د ئالینن و

پێکڤە دشدینن.

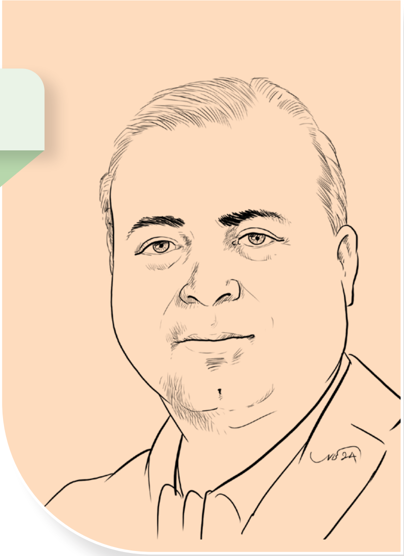

زەکەریا حەمید ئاکرەیی/ ئاکرێ

هایکۆ

(١)
ئێکانە گولاڤە،
کو سیێن من هوین بکەت..
بێهنا ئاخێ.

(٢)
وەریانا نەژدل،
کەڤتە سەر زەڤیا هشک
بەلگا هژیرێ.

(٣)
کرە هەوار..
رۆندک باراند و چوو...
گڤالەیێ بهاری.

(٤)
مێهڤانێ نەوەخت،
بێدەنگی ئەرد داپۆشی
بەفرا ئێک شەڤی.

(٥)
سەرێ خۆ نا هەلینیت
تا کەڤی و گیا ماچی بکەن
ڕێڤاز.

(٦)
د رۆژ ئاڤابوونێدا..
دادا سەر تاکێ شکەستی
کۆترا سپی.

(٧)
د بلندیا ئەسمانی دادا،
کڤریشک بۆ نێچیر..
باز.

(٨)
شەڤ گەڤا دکەت و دخۆڕیت..
رۆژ خۆ د نخێڤیت،
چەکچەکیلە.

(٩)
زڤستان تۆمەتبارکر،
ریسواکر هاڤین..
هشکە سالییێ.

(١٠)
تاڤا هاڤینێ..
ئەو هشک و خاڤ و سیسکر،
گولا گەنمی.

(١١)
هێدی هێدی بهوژی..
چوڤ سەر نڤشێ خۆ،
ئاڤا جەمدی.

(١٢)
خاتیونا گول و گولزاران،
وەرزەکە ژییێ وێ
پەلاتینک.

(١٣)
چلەیێ هاڤینێ،
ب دلخۆشی دستریت..
بلبلێ خورمێ.

(١٤)
ل باران و تاڤێ پاراستم،
نە سۆتم، نەشل بووم..
سەیوان.

(١٥)
تا ئەڤرۆ ژی..
چارچەڤا خەوامنە،
چارۆکا دایکامن.

(١٦)
کەس رۆندکێن وێ نابینیت،
خەمێن وێ پریژڤن
ماسی.

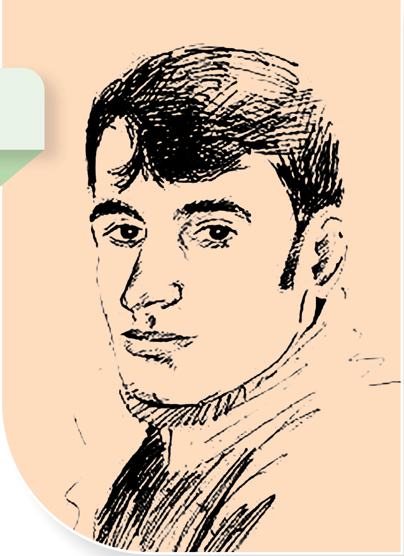

مەسعوود خەلەف/ دهۆک

وەکی نها تو دبە شەڤ

وەکی نها تو دبە شەڤ،
ژ شەڤێ ب سەر هەستێن رەشەبایی دە دادکەڤێ،
وەکی نها تو دبە رەڤ و ژ رەڤێ بەر ب رەڤینا دل ڤە دهێ،
وەکی نها، تو ژ سینۆرێن ڤەقەتیانا بەر چەمان،
ژ کەزیان لاشەکی تۆبەدار دنخێڤی ڤێ ئاخینێ.
وەکی نها تو هەیرانۆکەکە سەرژێکری بوویی د بنێ بەریکێن ئەرزان دە،
دێ کا ڤێ جارێ ژی ئازان بدە
و ڤان تلیان ژ ڤان شەڤستانێن کامباخ ئازا بکە.
وەکی نها تو زندی دبوویی د لەهەنگیا رۆمانەکە چارسەری دە،
دووبارە دبوون ئەڤ سیبەر، دیمەنێن رووپەلێن تە، پیر دبوون و ئادارەکە نوو شیار دبوو.
دنالین و کالینا بێهشیێ دە،
پەرێن رۆژێ،
پەرپەریکێن ئۆخرێ، ئاگرەکی پێکەتی بوون ل سەر چەرمکێن مەمکێن تە،
دەورانا بێهێڤیبوونێ ل کۆلانێن بژارتنا نانەکی هشک بوون،
تو د هەمدا خەوسێ خوە دە دگری،
هجرکێن تە، قامیش و پیشێ تە،

ل بێندەرێن وارێ مە دزان.

وەکی نها، تو گەردەنا ڤێ شەڤێ دپیڤێ،

چەڤەنگەکی ژ هاڤیبوونێ،

ئەگیدەکی ژ ئاوارەبوونێ،

ترافەکە هلی د درێژیا ڤێ چیرۆکێ دە،

وەکی نها، مە ژ ئۆخرا یارییێن بێ هەدانا ناڤچاڤکێن گیانەکی شەرمین جوانی بن ئاخ دکر،

سینۆرەکی ناڤێ خوە د دەڤکێن کێرەکا کوهـ دە،

ب دەڤدانکا دەڤیێن دلێ ئازابوونا مرۆڤەکی ڤە دکرن،

دەما کو مەهینەک ل ژۆریا دەشتا دۆبانێ مرار دبوو،

گۆتن، ئاڤ ژ ئاڤا مەزن چکیا،

بێهنا نەفەلێ بهنڤەدانێن کۆچرێ سینۆران نەهواند،

د سینۆرێ وەلاتێ خوە دە،

سینۆرەک ل هەلبەستا من مەهرکرن،

دبە کو دوورکەتن جارنا مالاڤاهی بە ژ ئاخێ،

دبە کو شەڤچراییێن کاماخییێن خەریبیێ،

تەنێ ڤێ کەزەبێ ژ ئاڤا وێ چۆلێ بشکێنە.

من بیریا رۆژێن ئینا د گەل وە کریە،

بیریا شەڤبوهێرکێن دار تویا و گولگەنمان کریە.

پارسۆیێن خوە دگوڤێشەم ژ ڤێ ئاخێ،

ئاڤدانیا خوەزییێن ڤەگەرێ دکم،

و کزگریۆکەکی سار، ڤێ گاڤێ من دادپۆشە،

جارنا ژی، بیریا کۆنێ مرنەکی سەرووەخت دکم،

من تو د مێڤانداریا ڤێ شووڤێ دە ددیتی،

وەکی زارۆکەکی وان هەیامان،

تو دهوگڤە ڤێ تایێ وەکی نها.

ئازاد مستەفا/ ئاكرێ

عەشق

عەشق ..
د رێ دا مرار بوو.
ل سەر روحا وێ ژی
شەڕەکێ
بێ دویماهیکە.!!

نزانم ..
تو .. ئاڤەکا شویشتی
یان ..
یا ژ بەر چوویی
ڤیان .. نە مەلەڤانە
دێ خەندقینی
یان ..
دێ تێهنا من شکینی.

مالا تە ..
یا خەملدارە
بەسە .. وێنەیێ من
بینە و ببە
دیوار دهەرفتینە.

عەشقا من
یا خەونی ..
یا قەمتی
نە هەلکۆلە
دێ گونەهێن تە
ژێ دەرکەڤن.

دەمێ ..
من باژێر ژ دەستدای
خەپەنگێن دوکانان
گەلەك .. دەنگ
شەرمزارکرن.

ئەو دەڤا
ل سەر سینگێ تە
ب ئاڤا زمزم نەشووی
کانیکێن مە
کەسێ شێلی نە کرینە.

یەلدا ..
دچاڤێن من دا
ماندیبوو
دێ کەنگی ..
دەرگەهێ شەڤێ
لێ ڤەکەی.

جوانییا تە
گڤالەکێ عەڤری یە
هەمی ..
ل بەندا بارینێ نە
ب تنێ ..
من تەڕ دکەت.

من چەند جاران
گۆتە تە
ماچا من بزڤرینەڤە
دوهی ..
مەی گێڕی
ل مەیخانێ دیتبووڤە.

وێ ..
بانێ مە دهونی
شوینکێ د دەستێ دایکا من دا
ژ ئەڤینیێ ..
بێ بەهر کربووم.

ل ڤی وەلاتی
جادە یا بێ ڕێزە
ترافیك یا ب بێزە
عەقل ژی
دزك و بن زکی دا
گەلەك یێ ب هێزە.

کەڤالێ تە
پاشماییێن ..
وێرانکارییا شەڕهکێ کەڤنارە
چەند .. سەرباز
بووینە قۆربانی.

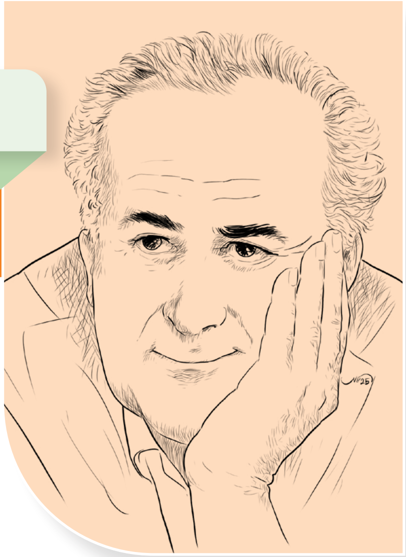

کەریم دەشتی/ هەولێر

شەرابی سپیی شیعر

١

تۆ نەبای

—

لە گۆزەی ئاوینی تۆ
تامی ئەزەلیم چەشتووە
بەسەر لێوی تۆوە
چڵە گیای نەمریم ڕنیوە
من لە ناو گەوهەری تۆوەڕا
شادیی شیعرینم چنیوە
لە پشتی مەتەرێزی سینەی تۆ
هەزاران شەبەیخوونی لەشکر شکاوە
تۆ بۆ من کێشی سەر زەوینی
بەتۆوە چەرخەلەی ژیانم ئەسووڕێ
تۆ نەبای ئەوەتا سەری من
بە شمشێری ژیان پەڕیوە.

٢

نۆستالگیا

—

مرواریی بووم
دەریا نیشتمانی ئەبەدییم بوو
بەڵام هەر زوو دیلیان کردم
قەت لەبیرم ناچێتەوە
لەو ڕۆژەوە لە گەردنێ بۆ گەردنێ
لە مەچەکێ بۆ مەچەکێ ئەمگوازنەوە
تا دێ لە نیشتمانی خۆم دوور ئەبمەوە
ئەزانم ڕۆژێ دێ بە ئاستەم
نیشتمانی ئەبەدیی خۆم بیر بێتەوە
بۆ یەکجاریی ڕەش ئەبمەوە.

٣

وەهمێکی کەونار

—

من مەلێکم لە گەلەک ئاسمانان فڕیوم
دارستانی گەورەگەورەم تەی کردووە
لانەی گەلەکم بە چیلکە و پووش چێکردووە
بەچکەی گەلەکم ناوەتەوە
هێلکەی گەلەکم بە پووشەڵان داپۆشتووە
بەڵام هەمیشە و بۆ ئەبەد
بەدوای تاقە هێلانەیێ لە باڵکەوتووم
لە نیشتمان و زێدی خۆم جێم هێشتووە.

٤

من دانتیم

—

دوور لە ئەلیژیریای غەمگین
لەناو ڕۆخانەی ڕووباری ئارنۆ
بەسەر لیماوی زەردباوی زێڕین
گورزێ ڕووناکیی ئەدرەوشێتەوە
پرچی ئاڵتوونی بەیاتریسە
وەک ئاوازی تەلی کەمان
کاسەی سەرمی پڕ شەرابی شین کردووە
بەڵام خەیاڵ مەودام نادا
ئەمفڕێنێ و ئەمباتەوە بۆ نیشتمان

٥

ئیکسیل

—

لای زرێبار وەستام
کتێبی بام خوێندەوە
پڕ بوو لە گەوهەری ئەشك و برینی تەڕ
پڕ بوو لە ڕستەی خەمگینیی
پڕ بوو لە ناڵەی ڕۆژهەڵات
خەیاڵ بردمیە دڵی تەمتوومان
شەوم لێ داهات
کەوتمە وەسوەسەی ئاماژە و زمان
گەلەک ڕێگەی دوور و درێژم بڕی
بەڵام هەرگیز
نەگەیشتمەوە نیشتمان.

٦

زێد

—

لە دوور دوورەوە کۆڕەوێ دیارە
فەزایان تژی سەما کردووە
چین چین و پۆل پۆل
لەبەر بای ئەزەل ئەلەرێنەوە
وەک بەفری چیا
لەئاسمانی شین ئەدرەوشێنەوە
دەنگ و سەدایان
وەک ئاو هەڵئەڕژێ
دڵخۆشن چونکە
بۆ نیشتمانی شیرینی خۆیان ئەگەڕێنەوە.

د. سەگڤان عبدالرحمن کێستەیی/ دهۆک

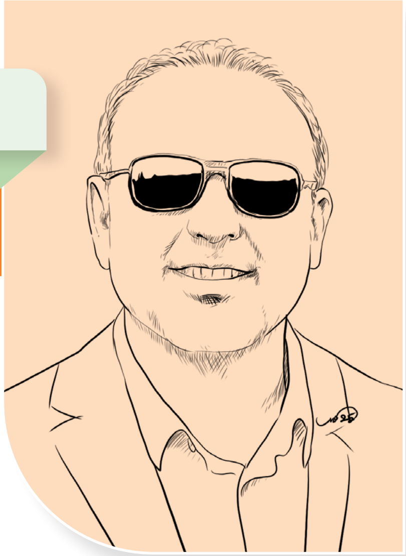

رۆمەتا کوردا

کوردیە زمانێ کوردا، وەک کوردا بندەستە لێ
هەیبەتا لەشکەرێ کورد و کاریزما کەیانە ڤێ
هێما و نیشان و جەڤەنگن، ڕامانا ژیـانە لێ
کوردیە زمانێ کوردا وەک کوردا چ خەملە لێ
بانگێ سەحەرگەها ئەزەل، زێڕین زارێ زێر بها
هێژ ل دەورانا ئەلەستێ (علم الادم بها)
هەمی جاندار و تلسما ناڤێ د چار باکرا
کوردیە زمانێ کوردا وەک کوردا چ خەملە لێ
نیگارا فنجانا فالێ، کوردی بوو ما د تاریێ دا
مینا مومێ دحەلیا تم، ژسـتەما سەر حەتا پێدا
هەزار پەروانە د سـوهتن، بۆ دینا وێ د عەردێ دا
کوردیە زمانێ کوردا وەک کوردا چ خەملە لێ
دەم و دەوران دکر فیغان، زیندانیێ د کورێ دا
ب رۆنبێژی رەوانبێژی، بەژنا ئەلیف خۆ ل کفشێ دا
ب راستی نە ب مەجازی، رۆژ بۆ هەلات خۆ ل عەردێ دا
کوردیە زمانێ کوردا وەک کوردا چ خەملە لێ

غونجە و سـوسن بشکفتن، ل ناڤ باغێ د حەوشێڤە
کـوردی بـاغە د حەوشێڤە، هزار و سەد کولیل پێڤە
کولیل پەیڤ و گولیل رستە، ب گەردەنا فەرهەنگێڤە
کوردیە زمانێ کوردا وەک کوردا چ خەملە لێ
ئیدیەم و نەستەق قسەنە، لاڤژە و بێژە و هەلبەست
مامک و پر پێکەنە، پەیام پەندی پێشینان
نەخشێ فەلسەفامە ب خوەنە، هەریەک دواتا خوەدان
کوردیە زمانێ کوردا وەک کوردا چ خەملە لێ
نیشانا پرسا موکسیە، (ئاڤێ گەلو بیرا تە تێ)؟
گو دەنگێ من و با و بێ یە (سبحان ژ ڤێ سەلتەنەتێ)
دەنگێن د نێڤ دا کوردیێ، بریسیە ژ هەورێ مە تێ
کوردیە زمانێ کوردا وەک کوردا چ خەملە لێ
نەخشێ د فەلسەفا خانی (کورمانجی شوبهی بورجان)
ئێتونا جەرگێ جزیری، سەلما یا دلێ کوردان
دەنگێ ئاواز ژێ ڤەهاندی، بلبل و عەندەلیبان
کوردیە زمانێ کوردا وەک کوردا چ خەملە لێ
سترانا وارێ رۆژێیە، ئاوازا دیجلەو فەراتی
دایکا مەزوپۆتامیا، لاندکا زانین هەژاندی
رستەیا کوردی بنێرە، ژین و ڤین لێ رائێخاندی
کوردیە زمانێ کوردا وەک کوردا چ خەملە لێ
بەژن و بالا جودیە، پڕ مێتن لەهی و تۆفان
کوردیە ئەو وەکی کوردان، خەمل و خێل و خانەدان
سۆر و لۆر کەلهۆر و کرمانج، زازاکی یان ژی گۆران
کوردیە زمانێ کوردا وەک کوردا چ خەملە لێ
پەسن بەسن هند ژ مەتێ، زانم کۆ رۆژە ژ دوورڤە تێ
تێدا دبینم حکمەتێ، سبحان ژ ڤێ سەڵتەنەتێ
سبحان ژ شاهێ قودرەتێ، کوردی کر دارێ روومەتێ
کوردیە زمانێ کوردا وەک کوردا چ خەملە لێ

سیامەند هاریکی / دهۆک

سۆرگول

هەر سۆرگولەک
ل ئەڤی واری
سەری ڕاکەت
بێهن و خەملا
خوە خویاکەت،
دیناسوورەک،
یێ ستویێ خوی درێژ دکەتێ
و ل هنداڤ خاردکەت،
ب کێلبێن خوە
ژ کۆکێ هەلدکێشیت و
ڕادکەت،
هەرچەندە مە دگۆت:
ل ئەڤی واری ژی
وەک تەڤ جیهانێ ژ مێژە
دیناسوور
یێن شەوتین، یێن پەڕتین و
یێن قڕبووین

★★★

تیرێژێن ئازادیێ:
هەر پەنجەرەکا
ل ئاڤاهی تاقدکەین،
ڤەدکەین،
دا تیرۆژکێن ڕۆژا ئازادیێ
تێرا ببینین،
تێر سلاڤکەین،
دێ بینین سەرێ دێوەکێ
تێرا دکەڤیت هۆندر و
ڕۆژا مە ڕەش و ئاڤادکەت،
هەرچەندە مە دگۆت:
دێو ژی ل ڤی واری
ژ مێژە ییێ سڕبووین
ژ مێژە ییێ قڕبووین

★★★

پەیڤێن زێڕین:
هەر پەیڤەکا
بێهنا ئازادیێ ژێ دهێت،
دەمێ دکەڤتە
د ناڤ ویژە و فەرهەنگا نوو یا
مە کوردان دا
یەکسەر چاڤێن ڤیرێن مە
غۆلەکێ
ل هنداڤ زیقدبن
ب زمانی ددڕینن
ب کێلبان دکەلۆژن، دکڕینن،
هەرچەندە مە دگۆت:
ئەو
سەردەم بۆری
ییێ ژیربووین
ییێ پیربووین،
کێلبێن شەڕان نەمانە
ژ مێژە وەرە ییێ بووینە میر
ئەو کێلبێن کرینە هەڤیر
قەد وەناکەن، ئەو هۆڤەتی یاژبیرکری،
نەمایە ل بیر
نەمایە ل بیر؟!

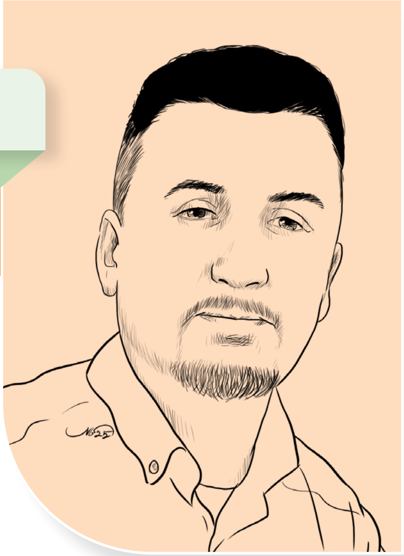

قەهرەمان عەبدوللا حەمید بەرواری/ دهۆک

نامەیەک بۆ گولیێن پرچا تە

گولا من
وەکو زارۆکەکێ سڕکەوی
ل بەر دیوارێ مزگەفتا مەزن
سەرما ژ دلمرازیا دلێ خۆ
خۆ د لێڤێن من وەردکەت
هەناسەیا من
لێ دبیتە چاخێن بەستی و
سەرێ تلێن دەستێن من ناگەزیت
گولا من
زلکێن شخارتێن هەمی جیهانێ بینن
تێرا چریسکەکا کوچکا خەراباتا دلێ منێ وێران ناکەن
گولا من
ل پێشیا من کەنداله
ل چەپ و ڕاست کەنداله
من لێڤا لەوەندییێ تەیێ ڕەش گرتییە و
مینا زارۆکەکێ بەرزە
د ناڤ گێلەشۆکا باکوزیرکا شەڤێ دا
دمە میچرک ب کراسێ تەڤە
مادەم خودایێ خامە لێدایە،

عاشقی ڕەشاتییا بەختێ خۆیێ ڕەش دبم
داغبارێ خوەلیکییا خەما خۆیا خویا دبم
بۆ من هەر هەناسەیەک دڕە
ئەلماسە
بۆ من هەر هلمەک چاخەکە
ئەفسانەیەکە
تمام نابیت
گولا من
مرن ئاوردانێن ب جسارەت ددەت
دکەتە غار وەکو خوڕینا هەسپێ کمێد و
ڕادبیتە چاریان
د گەل تلیلیێن برینێن من دا
دکەت هەواریان
ها ها تە دیت
دەست د کەمەرا پەراسییێن من دا وەربادا و
دەملدەست ب تابلۆیا ئێمناهییا ئەزەلی ڕازی کرم
ها ها تە دیت
کێلیا (شەدا و فرعین)ی وەکو دوو مارێن ڕەش
ل دەست و پێن من عاشق بوون و
د هەمبێزا وان دا د مەخەل مان وەکو (هەڤالێن شکەفتێ)

گولا من
چەرخ و فەلەک
چیانە
وەکو هەمەلایانە
چ پێنگاڤا ناپیڤن
(بزدم بادان)ێ ناکەن
من چەند دڤێتن
بێهنکەم ئاخێ
شەکەم داڤێن توزێ ب سەر تلێن خۆ
تەعلاتی و ترشاتییا مرنێ
شرینترە
ژ ڤێ درەوا ب ڕیشالۆکا د زکێ (ماترێکس)ێ دا
سڤکترە
ژ سیانیدێ ئەڤی (باخچەیێ هەلاویستی)یێ لەوتی و گەنی.
گولا من
د ڤێ دنێ دا
سەرهەڤسارێ گرنژینا من
یێ د ناڤبەینا سەرێ تلێن تە دا

هاتییە خلفکرن
گولا من
توی سوارچاکا من
توی سەرکێشا لەشکەرێ بیناهییا چاڤێن من
تەماشە بکە
دندکێن موریکێن ڕونیا بیبلکێن زەلال
وەکو کتێن مازیان
ل بنێ دارمازییان
بەلاڤەبووینە
تو ب ئاوازا نەرما دەنگێ خۆ بجەمینە
گولا من
تو دەستێ خۆ ب سەر برینێن کەندالێن پرتی پرتی ییێن وەکو
شیشەبەرادا بینە خوار و
تافیل بکە
ژ کێم و عەداڤێن هزار سالییێن کەڤن
هەر ژ چاخێن بەری توفانێ سارێژ بکە
گولا من
بەژنێن هەناسەییێن من
گەلەک گەلەک دکورتن
باوەر ناکەم
ئەز بکارم
هەمبێزەکا دی یا گەرم بدەم ڕۆژێ
لبن پێن من پەلن،
ئاگرن،

بزوتن مینا دوژێ
مرن
شیایە من قایل بکەت
مینا (جزیری) ل داربەستا خۆ بنێرم و
هێدی هێدی بگرنژم
دێ وەرە دێ
بلا چاڤێن من نەمینن
هەلاویستی ب ستێرێن ڕژیایڤە
بلا دەستێن تە ڤەمالن
بەژنا مژیلانکێن منێن بەستیگرتی
بلا دەستێن من نەمینن
پرت و بەلاڤ ب تەنشتێن داربەستێڤە
گولیەکا پرچا خۆ
بکە تاکە ڕیحان
ب سەر منارا دلێ منڤە
گولیەکا دیترا پرچا خۆ
بکە تاکە گولدانک
ب سەر منارا کێلیا سەرێ منڤە

٢٠٢٤/٢/١٦